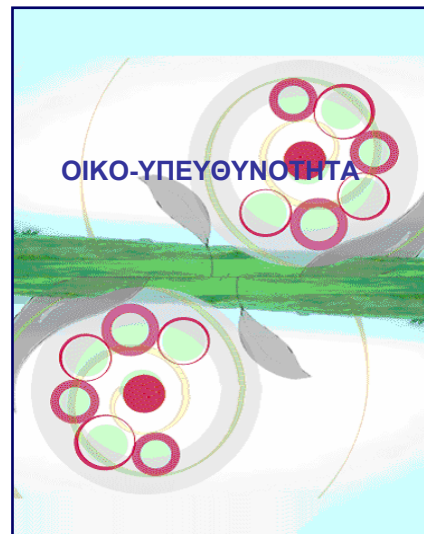
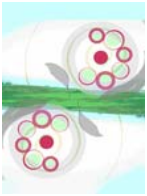

ΣΗΜΑ ΟΙΚΟ-ΥΠΕΥΘΥΝΟΤΗΤΑΣ

Ζ. Καβακλή, Εργαστήριο Διαχείρισης Βιοποικιλότητας, Τμήμα
Περιβάλλοντος, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Μυτιλήνη.

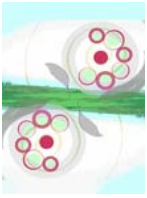
Περιβάλλον και Επιχείρηση

Οι επιχειρήσεις θεωρούν το περιβάλλον ως πηγή δυσκολιών και κόστους βραχυπρόθεσμα. Η ανάγκη τήρησης ορισμένων περιβαλλοντικών δεσμεύσεων μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, είναι πηγή πλεονεκτημάτων τόσο σε οικονομικό όσο και σε εμπορικό επίπεδο.

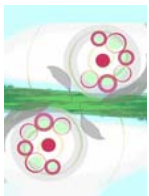
- ✓ Τόνωση της έρευνας και της καινοτομίας και δημιουργία νέων αγορών.
- ✓ Αναδιοργάνωση των επιχειρήσεων, με τελικό αποτέλεσμα την εξοικονόμηση πόρων.
- ✓ Συμμόρφωση ως προς κανονιστικές ή/ και νομικές απαιτήσεις.
- ✓ Μείωση του ρίσκου περιβαλλοντικού ατυχήματος και επιβολής προστίμου.
- ✓ Οι καταναλωτές προσανατολίζουν όλο και περισσότερο τις επιλογές τους σε προϊόντα ή υπηρεσίες που σέβονται τα κοινωνικά ή περιβαλλοντικά πρότυπα.

Πιστοποίηση

✓ Τάση πιστοποίησης προϊόντων και υπηρεσιών.

✓ Η πιστοποίηση αποτελεί μια εθελοντική διαδικασία η οποία αποτιμά, παρακολουθεί και παρέχει γραπτή επιβεβαίωση ότι μια επιχείρηση, προϊόν, υπηρεσία ή ένα διαχειριστικό σύστημα συμμορφώνεται σε συγκεκριμένες απαιτήσεις.

Καινοτόμος Επιχειρηματική Ανάπτυξη Βασισμένη σε Τοπικούς Πόρους Βιοποικιλότητας – BIOBUS

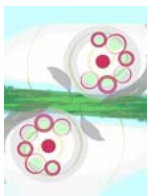

Στόχοι BioBus:

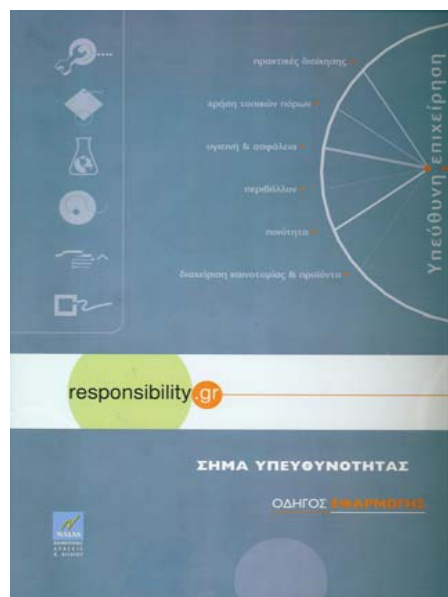
- ✓ Ανάπτυξη νέων καινοτόμων επιχειρηματικών σχεδίων, ιδεών και προϊόντων με τη χρήση της τοπικής βιοποικιλότητας που να προωθούν την μακροχρόνια οικονομική ανάπτυξη και ευημερία της περιφέρειας,
- ✓ Ενημέρωση και διάδοση της δυνατότητας επιχειρηματικής ανάπτυξης βασισμένης σε πόρους βιοποικιλότητας,
- ✓ Διερεύνηση και επεξεργασία συγκεκριμένων επιχειρηματικών ευκαιριών βασισμένων σε υφιστάμενους ενδογενείς πόρους βιοποικιλότητας και
- ✓ Υποστήριξη επιχειρήσεων, μέσω εξειδικευμένων τεχνοδιαγνώσεων, ανάπτυξης βασισμένη σε ευκαιρίες βιοποικιλότητας.

Συμμετέχουν:

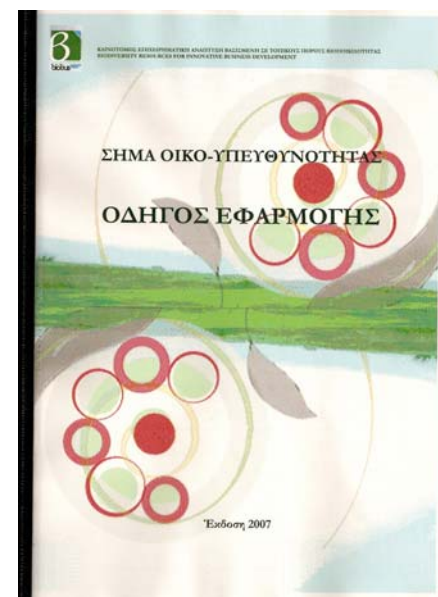
- ✓ Περιφέρεια Β. Αιγαίου,
- ✓ Επιμελητήρια Λέσβου, Χίου και Σάμου,
- ✓ Πανεπιστήμιο Αιγαίου,
- ✓ Συνεταιριστική Τράπεζα Λέσβου και
- ✓ Εταιρεία Συνθέσεις.

Σήμα Οικο-Υπευθυνότητας

2004 Πρόγραμμα
NAIAS

2007 Πρόγραμμα
BioBus

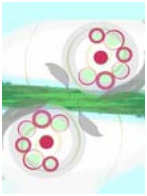
Τι είναι;

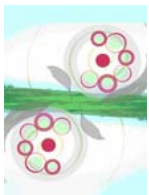
Εθελοντικό Εργαλείο για:

- ✓ την Περιβαλλοντική Διαχείριση και
- ✓ την Προστασία της Τοπικής Βιοποικιλότητας των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων, Ανεξαρτήτου Κλάδου.

Στόχοι

- ✓ Εργαλείο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης,
- ✓ Προώθηση Περιβαλλοντικά Υπεύθυνων Συμπεριφορών,
- ✓ Ενημέρωση Κοινωνίας,
- ✓ Ένταξη στο Σήμα Υπευθυνότητας.

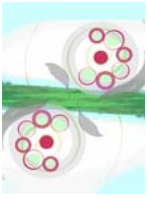

Πλεονεκτήματα Επιχείρησης

- ✓ Μείωση κόστους στα διάφορα επίπεδα λειτουργίας των επιχειρήσεων (πρώτες ύλες, ενέργεια, νερό, απόβλητα κλπ.)
- ✓ Επανατοποθέτηση των προϊόντων στην αγορά με σύγχρονους τρόπους και νέα παρουσία (π.χ. φιλικά προς το περιβάλλον, κλπ.)
- ✓ Βελτίωση της επιχειρηματικής εικόνας και φήμης (ιδιαίτερως σημαντική για την προώθηση προϊόντων προς εξαγωγή καθώς και την παροχή υπηρεσιών, π.χ. τουρισμός).
- ✓ Άμεση ανταπόκριση στις απαιτήσεις των μεγαλύτερων επιχειρήσεων για επίδειξη ανώτερων περιβαλλοντικών και κοινωνικών επιδόσεων από τους προμηθευτές τους (π.χ. τουριστικοί πράκτορες από το εξωτερικό, μεγάλες αλυσίδες λιανικής κ.α.) .
- ✓ Προσέλκυση και διατήρηση εργαζομένων - αίσθημα υπερηφάνειας.
- ✓ Αύξηση ευαισθητοποιημένων καταναλωτών που επιζητούν ενσωμάτωση περιβαλλοντικών επιδόσεων.
- ✓ Προετοιμασία για EMAS, ISO 14001, Οικόσημα.

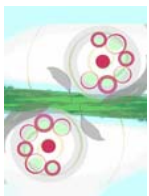

Παραδείγματα Περιβαλλοντικά Υπεύθυνων Συμπεριφορών

- ✓ Καινοτόμος εισαγωγή νέων μεθόδων παραγωγής προϊόντων και υπηρεσιών,
- ✓ Δοκιμή νέων επιχειρηματικών ιδεών που βασίζονται στην αξιοποίηση και προστασία ειδών της τοπικής βιοποικιλότητας,
- ✓ Εναλλακτική αξιοποίηση συστατικών (χημικών ουσιών) των υφιστάμενων Αγροοικοσυστημάτων (π.χ. ελαιώνες της Λέσβου),
- ✓ Εφαρμογή μέτρων εξοικονόμησης ενέργειας, νερού και πρώτων υλών στην παραγωγική διαδικασία,
- ✓ Παραγωγή ποιοτικότερων και φιλικότερων προς το περιβάλλον προϊόντα και υπηρεσίες,
- ✓ Αγορά οικολογικών πρώτων υλών και αναλώσιμα,
- ✓ Μείωση παραγωγής αποβλήτων,
- ✓ Μείωση χρήσης επικίνδυνων ουσιών,
- ✓ Αξιολόγηση περιβαλλοντικών επιδόσεων,
- ✓ Πληροφόρηση του κοινού για τις περιβαλλοντικές τους επιδόσεις,
- ✓ Εκπαίδευση του προσωπικού για τη σωστή διαχείριση των περιβαλλοντικών θεμάτων.

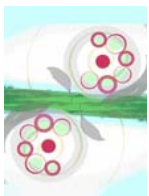
Οδηγός Εφαρμογής

- Φιλικός προς τον χρήστη,
- 40 στόχοι (ΠΕ).

Ελάχιστη ετήσια ικανοποίηση στόχων Σήματος Οικο-Υπευθυνότητας

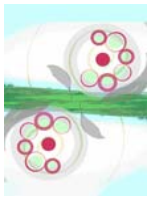
Μέγεθος Οργανισμού (σε άτομα)	Βάση Εισαγωγής στο Σήμα	1 ^ο έτος συμμετοχής	2 ^ο έτος συμμετοχής	3 ^ο έτος συμμετοχής	4 ^ο και πλέον έτος συμμετοχής
1 – 9	5 στόχοι	2 στόχοι	3 στόχοι	4 στόχοι	2 στόχοι
10 – 49	7 στόχοι	3 στόχοι	6 στόχοι	9 στόχοι	3 στόχοι
50 – 250	10 στόχοι	5 στόχοι	9 στόχοι	15 στόχοι	5 στόχοι

Ενότητες Σήματος Οικο-Υπευθυνότητας

Θέμα	Ερωτήσεις
Περιβαλλοντική Δήλωση	ΠΕ1, ΠΕ4, ΠΕ5, ΠΕ6, ΠΕ7, ΠΕ20
Προσωπικό	ΠΕ2, ΠΕ9, ΠΕ10, ΠΕ11, ΠΕ12, ΠΕ25, ΠΕ28
Περιβαλλοντικός Σχεδιασμός, Εφαρμογή, Έλεγχος και Ανασκόπηση	ΠΕ3, ΠΕ8, ΠΕ15, ΠΕ16, ΠΕ17, ΠΕ18, ΠΕ19, ΠΕ21, ΠΕ23, ΠΕ24, ΠΕ28, ΠΕ34, ΠΕ35, ΠΕ36
Κοινό, Πελάτες & Ενδιαφερόμενα Μέρη	ΠΕ7, ΠΕ22, ΠΕ29, ΠΕ30
Πρότυπα – Πηγές Πληροφόρησης	ΠΕ13, ΠΕ14
Προμηθευτές	ΠΕ26, ΠΕ27
Τοπική Κοινωνία	ΠΕ31 – ΠΕ33
Βιοποικιλότητα	ΠΕ37 – ΠΕ40

Παράδειγμα

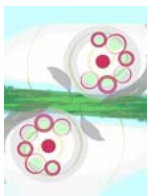

ΠΕ34. Υπάρχει κείμενο που περιγράφει συνοπτικά τα διάφορα εργαλεία και τεχνικές που χρησιμοποιούνται σχετικά με θέματα προστασίας περιβάλλοντος από τον οργανισμό;

Για την προστασία του περιβάλλοντος και την βελτίωση της περιβαλλοντικής επίδοσης της εταιρείας μας έχουν υιοθετηθεί τα παρακάτω εργαλεία και πρακτικές:

- ✓ Επεξεργασία των αστικών λυμάτων με λειτουργία βιολογικού καθαρισμού.
- ✓ Χρήση του νερού των επεξεργασμένων αστικών λυμάτων για το πότισμα φυτών.
- ✓ Εγκατάσταση ηλιακών θερμοσιφώνων για την παραγωγή ζεστού νερού οικιακής χρήσης.

Ημερομηνία 1/10/2007
Υπεύθυνος Περ/ντος

Παραδείγματα Επιχειρήσεων Β. Αιγαίου

ΔΕΛΦΙΝΙΑ Ι
* * *
DELFINIA I
HOTEL & BUNGALOWS

Ξενοδοχείο

Στα "Δελφίνια" διατηρείται βοτανικός κήπος με είδη κλωρίδας της Λέσβου. Η βλάστηση αυτή προσελκύει πολλά είδη πανίδας – κυρίως πουλιά. Το πράσινο τοπίο και η ζωντάνια της φύσης αποτελούν σημαντικά προτερήματα του Ξενοδοχείου. Το πότισμα του κήπου γίνεται με σύστημα ανακύκλωσης των επεξεργασμένων απόβλητων.

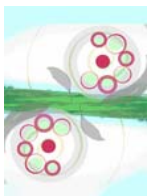
Περιβάλλον

HELIO
TR **PE**
HOTELS

Ξενοδοχείο

Καταβάλλεται από την διεύθυνση του Ξενοδοχείου συστηματική προσπάθεια για την εξοικονόμηση ενέργειας και νερού. Έχουν βελτιστοποιηθεί οι ρυθμίσεις του βιολογικού καθαρισμού με γνώμονα την οικονομία στην δαπάνη ενέργειας. Στην πισίνα χρησιμοποιείται θαλασσινό νερό για την οικονομία στο πόσιμου που κατά τους θερινούς μήνες αποτελεί περιορισμένο αγαθό.

Περιβάλλον

Τρεις Βασικοί Όροι

1ος Όρος: Αποδοχή Πλήρους Νομοθετικής Συμμόρφωσης

2ος Όρος: Αποδοχή 10 Θεμελιωδών Αρχών

Αρχή 1: Βόρειο Αιγαίο, η “Υπεύθυνη Περιοχή”

Αρχή 2: Διαρκής Βελτίωση Επιδόσεων Υπευθυνότητας

Αρχή 3: Διαφάνεια & Σεβασμός Ενδιαφερομένων Μερών

Αρχή 4: Σεβασμός Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

Αρχή 5: Σεβασμός Εργασιακών Δικαιωμάτων

Αρχή 6: Καταπολέμηση Καταναγκαστικής Εργασίας

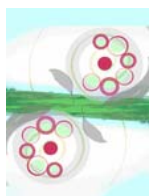
Αρχή 7: Καταπολέμηση Παιδικής Εργασίας

Αρχή 8: Καταπολέμηση Διακρίσεων στην Εργασία

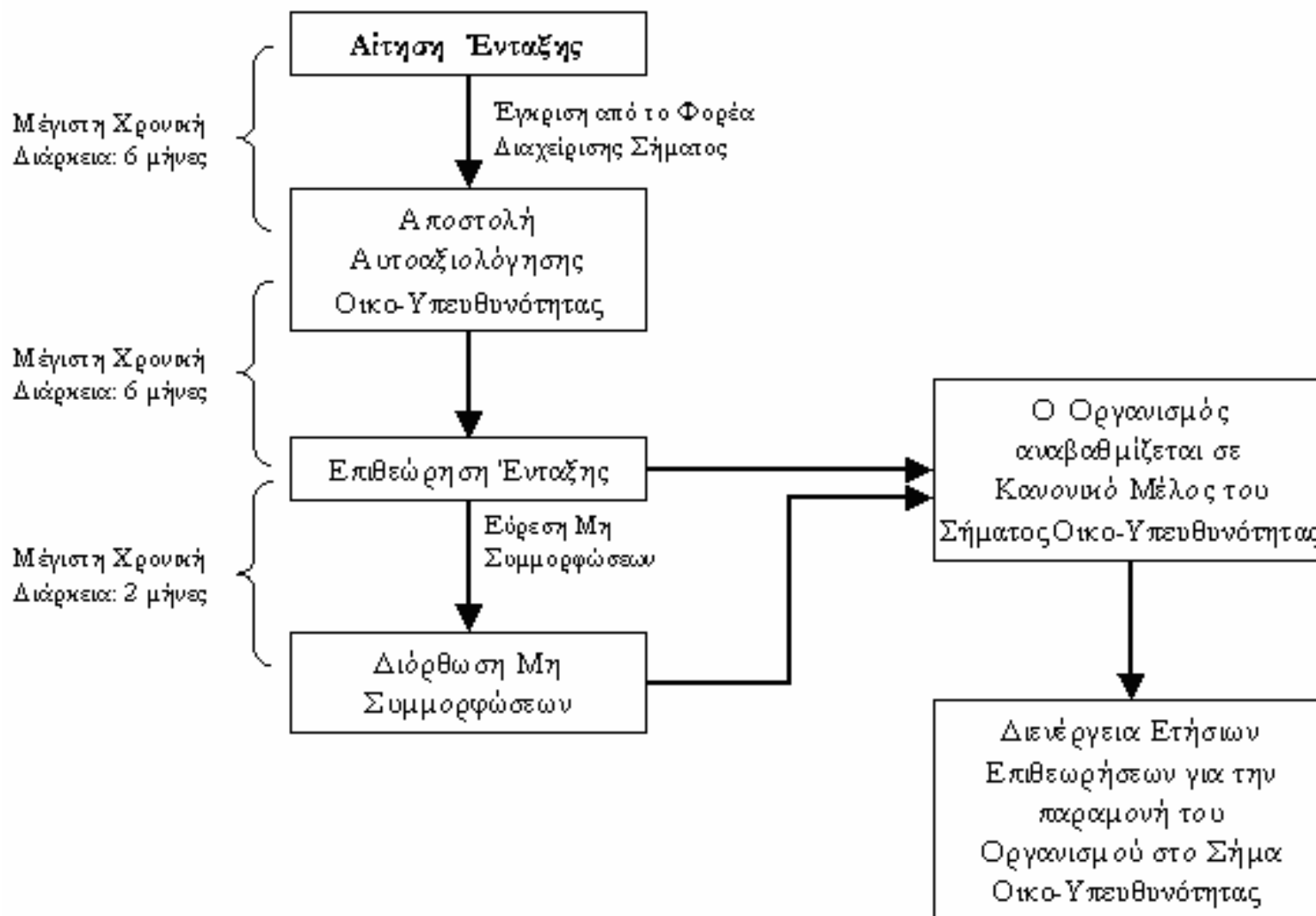
Αρχή 9: Έμφαση στην Πρόληψη Περιβαλλοντικών Προβλημάτων

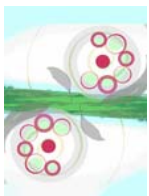
Αρχή 10: Ανάπτυξη & Διάδοση των Περιβαλλοντικά Φιλικών Τεχνολογιών και Πρακτικών

3ος Όρος: Περιγραφή Οράματος Διοίκησης

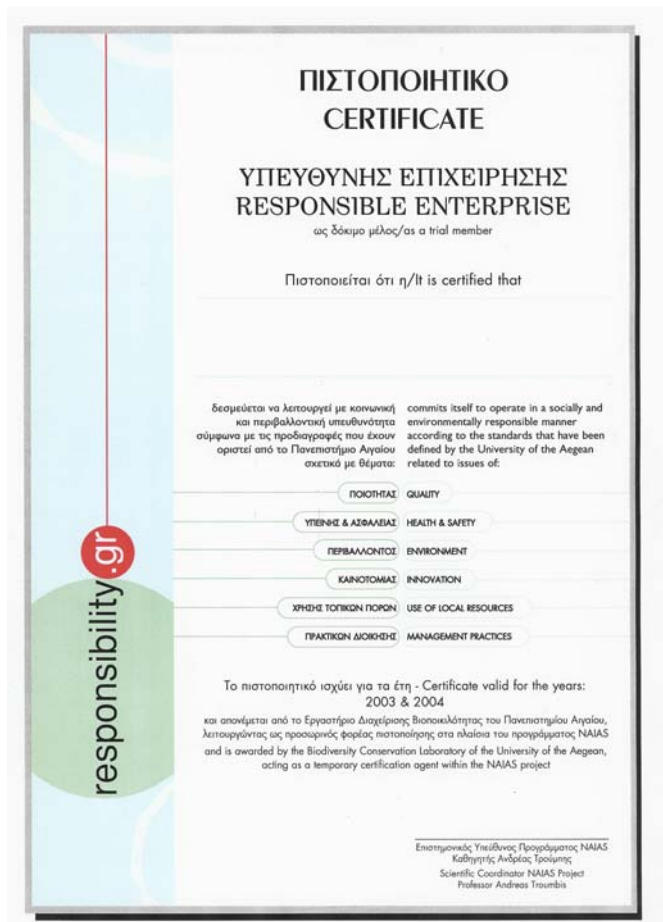

Βήματα Ένταξης

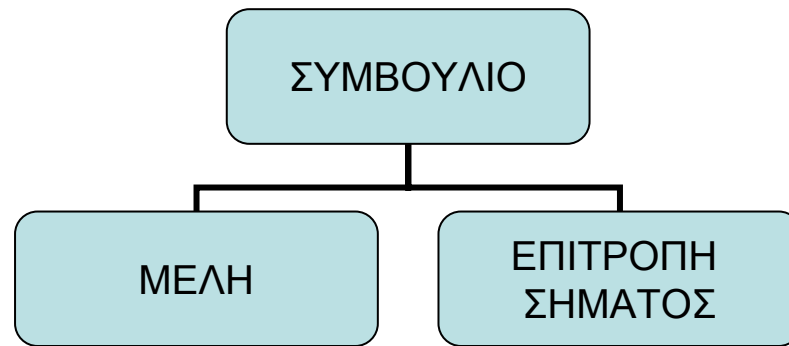
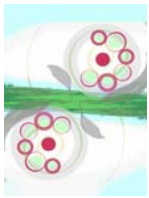

Πιστοποίηση

Αναγνώριση Περιβαλλοντικά Υπεύθυνων Επιχειρήσεων!

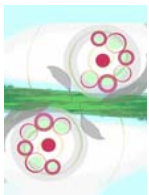

✓ **Συμβούλιο:** Εκλέγεται από τα μέλη της διαχείρισης του σήματος και αποτελείται από αντιπροσώπους των τοπικών ενδιαφερόμενων φορέων.

Κύριο ενδιαφέρον η περιβαλλοντική υπευθυνότητα, ελέγχει την επιτροπή του σήματος, κοινοποιεί τις ετήσιες δράσεις.

✓ **Επιτροπή Σήματος:** Πιστοποιεί, επιθεωρεί, παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες στις επιχειρήσεις και προωθεί το σήμα.

✓ **Μέλη:** Προέρχονται από το ευρύ τοπικό επιχειρησιακό φάσμα.

Οικονομική Ενίσχυση - Χορηγοί

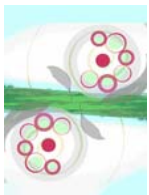

Πιθανοί Χορηγοί:

- ✓ Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου,
- ✓ Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις,
- ✓ Πανεπιστήμιο Αιγαίου,
- ✓ Επιχειρήσεις με τοπικά συμφέροντα.

Μορφές Οικονομικής Ενίσχυσης:

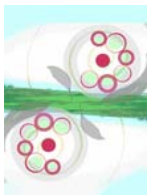
- ✓ Χρηματική,
- ✓ Παροχή εξοπλισμού,
- ✓ Παροχή χώρου,
- ✓ Διαφήμιση.

Φορέας

- ✓ Οι ΜΜΕ της Περιφέρειας προσπαθούν επιβιώσουν κάτω από δυσμενής συνθήκες.
- ✓ Σκοπός του Φορέα είναι να οδηγήσει και να προωθήσει υγιείς συνθήκες λειτουργίας των ΜΜΕ του Β.Α για την αύξηση της παραγωγικότητάς τους.
- ✓ Αύξηση της παραγωγής της Περιφέρειας αυξάνει το βιοτικό επίπεδο των κατοίκων της.
- ✓ Ο τρόπος για να βελτιωθεί η παραγωγικότητα μιας επιχείρησης, και ειδικά των ΜΜΕ, είναι η εισαγωγή νέων αποδεδειγμένων τεχνολογιών, τεχνικών διοίκησης και συστημάτων οργάνωσης.

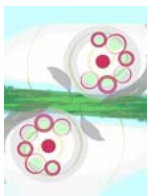

Υποστήριξη

Υποστήριξη της αδύναμης Περιφέρειας στα πλαίσια της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης.

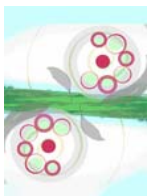
- ✓ Χρηματοδότηση ΜΜΕ για την εισαγωγή τους στο Σήμα.
- ✓ Μεταφορά τεχνογνωσίας στις ΜΜΕ για τον εκσυγχρονισμό, ανάπτυξη και εφαρμογή βέλτιστων πρακτικών.
- ✓ Συμβολή στην επιμόρφωση και εξειδίκευση προσωπικού των ΜΜΕ.

Ενταγμένες Επιχειρήσεις

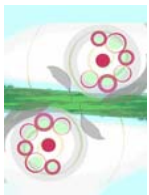

A/A	ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΠΕΡΙΟΧΗ
1	Lesvos Scuba Oceanic Centre	Καταδύσεις	Λέσβος
2	Natura	Τουρισμός	Λέσβος
3	Μαυραγάνης	Μεταποίηση	Λέσβος
4	Αιολική Γη	Μεταποίηση	Λέσβος
5	Κληροδότημα Σημαντήρη	Μεταποίηση	Λέσβος
6	Irini Studios & Apartments	Τουρισμός	Λέσβος
7	Pasiphae Hotel	Τουρισμός	Λέσβος
8	ΑΡΙΟΥΣΙΟΣ	Μεταποίηση	Χίος
9	ΠΕΡΛΕΑΣ	Μεταποίηση	Χίος
10	ΝΗΡΕΥΣ Α.Ε.	Ιχθυοκαλλιέργειες	Χίος
11	ΦΛΟΓΑ	Κεριά	Χίος
12			

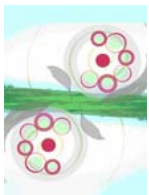
Ευχαριστούμε για τη Συμμετοχή
Σας!

Άμεση Σχέση με ISO 14001

Παράγραφοι ISO 14001:2004	Σήμα Οικο-Υπευθυνότητας
4.2 Περιβαλλοντική Πολιτική	ΠΕ1, ΠΕ4, ΠΕ7
4.3.1 Περιβαλλοντικές Πλευρές	ΠΕ3
4.3.3 Περιβαλλοντικοί, στόχοι και προγράμματα	ΠΕ8, ΠΕ21
4.4.1 Πόροι, ρόλοι, υπευθυνότητες και αρμοδιότητες	ΠΕ12, ΠΕ34
4.4.2 Επαγγελματική επάρκεια εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση	ΠΕ2, ΠΕ9, ΠΕ25
4.4.3 Επικοινωνία	ΠΕ9, ΠΕ22, ΠΕ25, ΠΕ34
4.4.4 Τεκμηρίωση	Διατήρηση έγκυρων, ενυπόγραφων εγγράφων όπου απαιτείται
4.4.5 Έλεγχος Εγγράφων	Τα έγγραφα που απαιτούνται πρέπει να είναι ελεγχόμενα
4.4.6 Έλεγχος λειτουργίας	ΠΕ18, ΠΕ27
4.4.7 Ετοιμότητα και ανταπόκριση σε καταστάσεις εκτάκτου ανάγκης	ΠΕ15
4.5.1 Παρακολούθηση και μέτρηση	ΠΕ17
4.5.3 Μη συμμορφώσεις διορθωτικές και προληπτικές ενέργειες	ΠΕ15, ΠΕ17
4.5.4 Έλεγχος αρχείων	Διατήρηση αρχείων όπου είναι απαραίτητο
4.5.5 Εσωτερική επιθεώρηση	ΠΕ16
4.6 Ανασκόπηση από τη διοίκηση	ΠΕ19, ΠΕ20

Υπέρβαση του Σήματος

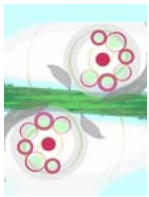
✓ Επιπλέον Στόχοι του Σήματος Οικο-Υπευθυνότητας που υπερβαίνουν το διεθνές πρότυπο:

ΠΕ5, ΠΕ6, ΠΕ10, ΠΕ11, ΠΕ13, ΠΕ14, ΠΕ23, ΠΕ24, ΠΕ26, ΠΕ28, ΠΕ29, ΠΕ30, ΠΕ31, ΠΕ32, ΠΕ33, ΠΕ35, ΠΕ36

✓ Στόχοι Βιοποικιλότητας:

ΠΕ37-ΠΕ40

Ορισμοί

- ✓ Με τον όρο καινοτομία αναφέρεται η μετατροπή μιας ιδέας σε εμπορεύσιμο προϊόν ή υπηρεσία, λειτουργική μέθοδο παραγωγής ή διανομής - νέα ή βελτιωμένη - ή ακόμα σε νέα μέθοδο παροχής κοινωνικής υπηρεσίας.
- ✓ Ο όρος Βιοποικιλότητα εκφράζει την ποικιλομορφία όλων των ζωντανών οργανισμών - συμπεριλαμβανομένων των χερσαίων, θαλάσσιων, υδάτινων οικοσυστημάτων - και των οικολογικών συστημάτων που απαντώνται.
- ✓ Οι δύο παραπάνω ορισμοί μπορεί να είναι διαφορετικοί μπορούν όμως να συνδυαστούν σε μία επιχείρηση και να παράγουν ανταγωνιστικές και κερδοφόρες δράσεις.